

História V ODEVE UKRYTÁ

Vieme, čo všetko sa ukrýva v skrinách a truhliciach našich starých a prastarých rodičov? Vieme o tom, že nie každý mal vždy veľa skríň s oblečením a nemusel si lámať hlavu nad tým, čo si oblieče? Dodnes v Gbeloch žije osem žien - posledných osem žien - ktorých veci na oblečenie sa vojdú do jednej jedinej skrine a sú na ne právom hrdé.

Pani Anna Glogovská patrí medzi najstarších obyvateľov mesta. Porozprávali sme sa s ňou nielen o jej spomienkach, ale predovšetkým o téme, o ktorej sme v mesačníku Gbelan nepísali - a to o obliekaní sa „po sedlácky“.

pokračovanie na str.8

Ďakujeme, že chránite prírodu!

Koncom januára sme začali v zbernom dvore zberať použitý kuchynský olej na výmenu za ocot/olej. Za mesiac zberu ste odovzdali 103 l použitého jedlého kuchynského oleja. Na výmenu sme vám dali 25 l octu a 13 l slnečnicového oleja. Ďakujeme, že takto chránite prírodu a nevyliavate olej do kanalizácie. Pre istotu ešte pripomíname:

AKÉ TYPY OLEJOV SA ZBERAJÚ?

- všetky typy rastlinných olejov (slnečnicový, repkový, ľanový ...)
- kuchynské oleje po vyprážaní alebo fritovaní
- oleje slúžiace ako nálev potravín (sardinky, olivy, syry, sušené paradajky v oleji, ...)

AKO NA TO?

- po použití v kuchyni je treba olej nechať vychladnúť a následne zliať (do uzatvárateľnej plastovej fľaše, kanistra, bandasky do objemu maximálne 10 litrov)
- olej by nemal obsahovať hrubé nečistoty a kúsky potravín
- naplnené fľaše/bandasky odovzdáte v zbernom dvore odpadov na ulici Piesky a zamestnanec vám po zaevidovaní vášho mena a priezviska vydá odmenu vo forme octu/oleja
- za každý celý liter odovzdaných použitých jedlých olejov dostanete OCOT v pomere 1:1 (starý/nový)
- za celých 6 litrov odovzdaných použitých jedlých olejov dostanete nový rastlinný OLEJ v pomere 6:1 (starý/nový).

Mgr. Miriam Kudolániová

Triedenie odpadu za uplynulý rok

a výška sadzby poplatku za uloženie odpadov na skládku pre rok 2021

Vážení občania, počas roka sme vás vždy po ukončení štvrťroka informovali o množstvách vzniknutých a vytriedených odpadov v našom meste. Na základe množstiev odpadu za rok 2020 sa určuje sadzba poplatku za 1 tonu uloženého komunálneho odpadu a objemného odpadu na skládku v roku 2021. Výšky sadzieb sú uvedené v nariadení vlády č. 330/2018 Z.z.; v roku 2020 bola táto sadzba vo výške 22 €/tona. Tento poplatok je príjmom štátu.

V roku 2020 sme tak za 1462 ton odpadu, ktorý sme uložili na skládku zaplatili štátu sumu **32.164 €**.

Pri prepočte na jedného obyvateľa to predstavuje 6,43 €. V minulom roku ste platili mestu „za vývoz popolníc“ 27 €/osobu/rok. To znamená, že z každých vašich zaplatených 27 € sme štátu odviedli 6,43 €. Toto je hlavný dôvod, prečo sa zvýšil poplatok za „popolnice“ na tento rok na výšku 29 €/osoba/rok.

Koncom roka sa mestu podarilo zabezpečiť, aj vďaka jednému nášmu občanovi, odberateľa na konáre a nábytkové drevo zo zberného dvora. A aj vďaka tomu, že sme toto všetko drevo zhodnotili, sa nám podarilo zvýšiť mieru triedenia na 38,98 %. Oproti minulému roku je to nárast o 9,48 %.

Čo to pre nás znamená? V roku 2021 budeme platiť štátu rovnakú sadzbu poplatku, za uloženie 1 tony odpadu na skládku, ako v roku 2020, čiže vo výške 22 €.

Ak sa nám spoločne v tomto roku podarí uložiť na skládku menej odpadu a vytriediť viac ako 40% odpadov, tak štátu budeme platiť 18 € za každú tonu uloženú na skládku. To, koľko odpadov vytriedime a vhodíme do popolníc záleží, len na vás občanoch.

A ČO MÔŽETE PRE TO UROBIŤ?

- Nespáľujte drevo a konáre v záhrade, treba ich odviezť do zberného dvora v piatok alebo sobotu. V prípade, že máte povolenie na výrub stromu, mesto vám poskytne pristavenie vlečky a následný odvoz. Konáre si musíte na vlečku nahádzať svojpomocne. Ako je vidno z tabuľky v roku 2020 sme takto zhodnotili 180 ton konárov. A práve takéto čísla potrebujeme.

- **Nábytok a nábytkové drevo** tiež odovzdajte v zbernom dvore. Aj takéto drevo sa dá zhodnotiť. Mesto má zmluvu na zhodnotenie tohto odpadu, za rok 2020 sme takto zhodnotili 252 ton nábytkového dreva.

- **Elektroodpad** patri len do zberného dvora, nie do našich lesov a pouličným výkupcom.

- **Papier a lepenku** nespáľujte, nedávajte do popolnice. Dajte ho v čase zberu von pred bránu alebo ho radšej dajte deťom do zberu v škole. Deti budú mať radosť a množstvo sa zaráta do triedenia.

- **Autobaterie** nedávajte pouličným výkupcom, v zbernom dvore od vás autobateriu tiež vykúpi.

- **Konzervy od potravín**, krmív pre psov

a mačky, plechovky od nápojov patria do vreca medzi plasty, môžete ich ale zberať aj samostatne do vreca akejkoľvek farby a dať ich v čase vývozu pred dom alebo ich môžete odovzdať v zbernom dvore.

- **Železo a kovy** odovzdajte v niektorej z výkupní v meste, máme tu dve.

Každé kilo odovzdaných kovov sa ráta do vytriedených zložiek.

- Nevyhovárajte sa na to, že máte len jedno žlté vrece na plasty, kovy, tetrapak. Zberová spoločnosť bežne berie aj vrecia čiernej farby alebo inej, len musia byť nejakým spôsobom označené nápisom PLASTY, alebo keď vrecu zaväzujete zaviazte na vrch jednu plastovú fľašu. Pracovníci tak budú vedieť, že sú vo vreci plasty. Toto isté platí aj pre papier.

- **A hlavne do popolníc nedávajte lístie, burinu, zelený odpad zo záhrad – toto je zákonom zakázané – toto patri do kompostéra, hnojiska a pod.**

Vážení občania,

veríme, že v tomto roku sa budete správať v triedení odpadu minimálne tak, ako minulý rok, aby sa nám podarilo zvýšiť percento triedenia nad 40% a ak sa nepodarí, tak aspoň udržať v rozmedzí 30 – 40 %. Rovnako aj v tomto roku vás budeme priebežne, vždy po ukončení štvrťroka prostredníctvom mesačníka Gbelan, informovať o množstvách vzniknutých odpadov v meste.

Mgr. Miriam Kudolániová

JEDNOU VETOU

Do konca sčítania ostáva cca. 30 dní. Ak viete o niekom vo vašom okolí, kto potrebuje pomocť, alebo nemá možnosť online sčítania, prosím, pomôžte mu.

Cez víkend od 19.2.2021 - 21.02.2021 bolo v Gbeloch spolu otestovaných 1924 ľudí antigénovým testom na COVID 19, z čoho bolo len 5 pozitívnych (0,26%).

Množstvo vzniknutého odpadu

DRUH ODPADU	tony(2020)	tony (2019)	Rozdiel
Papier a lepenka - vrátane zberu v škole	122,080	122,390	-0,310
Sklo	63,940	71,390	-7,450
Viacvrstvové kombinované materiály (obaly z mlieka, džúsov a podl)	0,094	0,057	0,037
Obaly z kovu	0,080	0,364	-0,284
Biologicky rozložiteľný kuchynský odpad	0,000	0,000	0,000
Šatstvo a textilie (všetky šaty, kabáty, bundy, ošatenie, návlečky, záclony, poťahy a pod.)	7,909	11,270	-3,361
Žiarivky	0,110	0,050	0,060
Všetky druhy elektroodpadu spolu	27,500	19,930	7,570
Jedlé oleje a tuky (z kuchyne)	0,000	0,236	-0,236
Olejové filtre a motorové oleje	1,060	1,445	-0,385
Batérie (autobatérie, baterky, monočlánky...)	0,110	0,400	-0,290
Drevo (všetko drevo okrem konárov)	252,000	0,000	252,000
Plasty	88,667	82,105	6,562
Kovy	0,000	0,000	0,000
Biologicky rozlož. odpad (konáre zo stromov)	180,000	59,640	120,360
Meď, bronz, mosadz	1,725	2,264	-0,539
Hliník, antikor	2,634	2,538	0,096
Železo, oceľ	195,236	266,968	-71,732
Zmiešané kovy	17,198	23,728	-6,530
SPOLU vytriedené v tonách	960,343	664,775	295,568

Odpady, ktoré sa ukladajú na skládku-čiže sa nerátajú medzi vytriedené zložky

DRUH ODPADU	tony (2020)	tony (2019)	Rozdiel
Komunálny odpad	1 262,630	1 285,240	-22,610
Čierne skládky	9,150	13,820	-4,670
Objemný odpad	190,780	153,330	37,450
Drobný stavebný odpad	37,130	132,240	-95,110
Farby, tlačiarenské farby a lepidlá	3,580	4,250	-0,670
SPOLU uložené na skládku v tonách	1503,27	1588,88	-85,61
Celkové množstvo odpadov za rok	2463,613	2253,655	

Uložený odpad na skládku

61,02%

70,50%

Vytriedené a zhodnotené

38,98%

29,50%

Zber použitého šatstva a textilu

Na šatstvo a textilie máme pri zbernom dvore kontajnery, do ktorých ich môžete umiestniť. Bohužiaľ, v poslednom čase nám začali „naši“ spoluobčania tieto kontajnery ničiť, šaty vyťahujú a rozhadzujú po ceste a v blízkom lesíku. Je to veľká škoda, pretože ich

musíme potom pozberať a dať už len na skládku, keďže sú znehodnotené.

Chceme vás, vážení občania požiadať, aby ste šatstvo a textil odovzdali (ak sa vám dá) prednostne v piatok alebo v sobotu v zbernom dvore zamestnancovi. Máme tam na to uzatvorený priestor. Predídeme tak znehodnoteniu tejto „druhotnej suroviny.“ Textil, šatstvo, obuv a pod. dajte do vriec alebo tašiek. Spoločnosť, ktorá vykonáva pravidelný zvoz každý piatok, si ho zo zberného dvora prevezme. Ak necháte vrecia pri kontajneroch na zemi, vrecia sa roztrhajú a šaty znehodnotia a vaša námaha s triedením vyjde navnívoč. Ďakujeme.

PRIESKUM

Nezáväzný prieskum záujmu o stavebné pozemky v lokalite

„Kúčanka“

Zdroj: inernet

Mesto Gbely kúpilo do svojho vlastníctva pozemky v lokalite „Kúčanka“, za účelom zabezpečenia podmienok a predpokladov pre ďalší rozvoj mesta, vytvorením nových stavebných pozemkov pre výstavbu rodinných domov. Poslanci Mestského zastupiteľstva v Gbeloch na svojom zasadnutí dňa 27.5.2019 schválili uznesenie č. 97/2019, kde súhlasili s obstaraním Zmien a doplnkov Územného plánu mesta Gbely v lokalite „Kúčanka“ na výstavbu rodinných domov.

Vážení občania, realizujeme nezáväznú aktualizáciu potencionálnych záujemcov o kúpu stavebného pozemku.

Návratku doručte, prosím, na
Mestský úrad v Gbeloch, Námestie
slobody 1261, 908 45 Gbely.

NÁVRATKA

Nezáväzný prieskum záujmu o stavebné pozemky v lokalite „Kúčanka“

MENO A PRIEZVISKO:

ADRESA:

TELEFÓNNY KONTAKT:

EMAIL:

Súhlasíme so spracovaním osobných údajov pre potreby tohto prieskumu.

V Dňa

Podpis:

Abeceda lásky

Milí Gbelania, Popolcovou stredou sme i tento rok vstúpili do pôstneho obdobia. Je to čas, ktorý je pre človeka šancou na zmenu, na prehodnocovanie života, svojich vzťahov, hodnôt i na prehĺbenie vzťahu s Bohom, ktorý obetoval svojho Syna za nás. Pôstny čas je aj tento rok spojený s epidemiologickými predpismi. Musíme byť väčšinou doma so svojimi najbližšími, alebo v zamestnaní s kolegami. Na jednej strane máme viac priestoru na budovanie vzťahov so svojimi deťmi, medzi manželmi, no na druhej strane cítime, že to nie je ľahké. Sme viac podráždení, negatívne naladení, veľmi kritickí, možno aj znechutení a sklamaní. Tak trpia naše vzťahy, naša komunikácia a zostávame v bludnom kruhu. Veľmi pekný návod na budovanie dobrých medziľudských vzťahov opisuje známy poľský kardinál, obranca ľudskej dôstojnosti a ľudských práv Štefan Wyszyński vo svojej úvahe: „Abeceda lásky.“ Kardinál v nej píše:

1. **Maj v úcte každého človeka,** lebo v ňom žije Kristus. Buď vnímavý na každého - je to tvoj brat a sestra.
2. **O každom zmýšľaj dobre** – o nikom nezmysľaj zle. Aj v najhoršom človekovi sa pokús nájsť niečo dobré.
3. **O iných hovor vždy dobre** – o blízkych nikdy nehovor zle. Naprav krivdu zapríčinenú slovom. Nebuď príčinou konfliktov medzi ľuďmi.
4. **S každým sa rozprávaj jazykom lásky.** Nezvyšuj hlas. Neprekliňaj. Nerob problémy. Nespôsobuj plač. Upokojuj a prejavuj dobrotu.
5. **Odpúšťaj všetkým a všetko.** Neprechovávaj v srdci hnev. Vždy prvý podaj ruku na zmierenie.
6. **Rob vždy dobre blížnemu.** Každému rob dobro tak, ako chceš, aby ho iní robili tebe. Nerozmýšľaj o tom, čo máš ty urobiť pre niekoho.
7. **Aktívne spolupracuj v utrpení.** Ochotne prispievaj potechou, radou, pomocou, srdcom.

8. **Pracuj poctivo,** lebo plody tvojej práce používajú iní, ako aj ty používaš plody ich práce.
9. **Zapoj sa do života spoločnosti.** Otvor sa pre chudobných a chorých. Dej sa o hmotné i duchovné dobro. Usiluj sa vidieť núdznych okolo seba.
10. **Modli sa za všetkých,** dokonca aj za nepriateľov.

Slová kardinála môžu byť pre nás inšpiráciou, ako skvalitniť v pôstnom období naše medziľudské vzťahy. Ako začať pozitívne a s úctou vnímať aj najbližšiu rodinu okolo seba. Ako si vážiť to, že nie sme sami a môžeme sa o niekoho oprieť. Ako hľadať cestu k zmiereniu, k odpusteniu a k empatii medzi nami. Určite to nie je ľahký návod na život. No byť náročný na seba, utišovať svoje emócie, svoj egoizmus a zodpovedne sa vyjadrovať, chcieť dobro pre toho druhého, stojí za to. Presvedčiť sa musíme už len sami. To vám zo srdca prajem!

Andrej Fordinál, váš farár

Nič na tomto svete nie je naveky

Každý človek, živočích, strom, každá rastlina či vec tu má svoj vymedzený čas. Časom všetko starne, opotrebuje sa. Smrek pri kostole sme tu mali niekoľko desiatok rokov. Bol krásny, vysoký, majestátny a počas vianočného obdobia anjel svietil do diaľky, bol skrátka neprehliadnuteľný.

V posledných rokoch sme sa však s obavou pozerali pri každej víchrici, každej prudkej búrke, ktoré tu mávame v letnom období čoraz častejšie, či nám ho nevyvráti alebo doň neudrie blesk. Ten, kto mal takýto veľký strom pri rodinnom dome, ho už dávno z bezpečnostných dôvodov zrezal. Pred pár rokmi sa z toho

istého dôvodu zrezali aj lipy na cintoríne. Po zrezaní sa potvrdila obava, že kmene sú vo vnútri práchnivé a bŕtlivé. Rovnako sa pristupovalo aj k posúdeniu zrezania smreka pri kostole. Svojou výškou a vekom sa stával z roka na rok nebezpečnejším. Pri každom silnom vetre sme svedkami, ako v médiách

ukazujú, kde aký strom bol vyvrátený a poškodil tak okolité nehnuteľnosti. Veľké šťastie vždy bolo, že neprišlo k zraneniu osôb. Po posúdení sa rozhodlo, že výrub smreka je potrebné zrealizovať z dôvodu bezpečnosti a ochrany zdravia a majetku. Po jeho zrezaní sa potvrdilo presne to isté, ako v prípade líp na cintoríne. Kmeň stromu bol vo vnútri práchnivý. Bolo len otázkou času, kedy by pri dnešnom vrtošivom počasi prišlo k nešťastiu. Pri povoľovaní výrubu každého stromu sa stanovuje primeraná náhradná výsadba, ktorú musí uskutočniť vlastník pozemku na vlastné náklady. Aj v tomto prípade bude vykonaná náhradná výsadba, 10 stromov na náklady vlastníka pozemku.

Mgr. Miriam Kudolániová

JEDNOU
VETOU

Znenie tajničky z minulého čísla:
DOKONCA FUNGUJE AJ OFFLINE.
Výherca: Mária Machová
Srdečne blahoželáme!

Na mailovú adresu nám chodia od vás vymaľovávanky i odpovede na súťažné otázky zo špeciálneho čísla mesačníka Gbelan, ktoré si všetky evidujeme. Tiež pravidelne kontrolujeme schránku pri vstupe do DK.

Na slovíčko o kváskovaní

Slovo kváskovanie je dnes viac a viac skloňované. O to viac, keď počas výkyvov pandémie ľudia nakupujú chlieb a pečivo vo väčších množstvách a zamrazujú ho, pre prípad nedostatku. Staré a prastaré mamy v minulosti pečenie z kvásku brali ako každodennú vec, no s príchodom droždia na pulty obchodov išlo tradičné kváskovanie do úzadia. Dnes však táto metóda pečenia znova oživa a je stále viac rozšírená medzi gazdinkami. Možno preto, že je zdravšia, alebo skrátka len preto, že ide o vlastnú výrobu, ktorá nám dáva väčšie potešenie. Jednou z mnohých, ktorí v Gbeloch pečú doma z kvásku, je aj Viera Masaryková, ktorej sme položili zopár otázok.

- Pani Masaryková, asi základná otázka na úvod: Aký je rozdiel medzi kvasnicami a kváskom?

„Sama som si vyhľadávala informácie z rôznych zdrojov, aby som sa ubezpečila, že kváskovanie je zdravšie a má zmysel. Nie som žiadny výživový špecialista, ani pekárka, len obyčajný konzument. Z dostupných prameňov som zistila, že probiotické kultúry, ktoré v procese kvasenia vznikajú, posilňujú imunitu. Mikroorganizmy prítomné v kvásku vie náš organizmus ľahšie stráviť, čo o kvasniciach tvrdiť nemôžeme. V poslednom čase, kedy mnoho ľudí bojuje s rôznymi alergiami a intoleranciami na lepok, je pre každého pravdepodobne vhodnejšia domáca výroba chutného pečiva.“

Čo potrebujeme?

- Dáva sa kváskom pomenovanie, koľko je ich druhov a má každý svoje špecifiká?

„Niektorí im dajú názvy. Často tí, ktorí majú malé deti. Ja nie. Asi by som ich aj tak zabudla. Existuje veľké množstvo receptov na založenie kvásku, ktoré nájdete na internete. Ja používam len základný chlebový kvások, do ktorého pridávam múku s vodou a ingrediencie podľa toho, čo idem piecť. Ako som už spomínala, špecifické sú predovšetkým recepty pre alergikov, napríklad s použitím bezlepkovej múky.“

- Čo všetko je doma možné upiecť

z kvásku a čo sa Vám už podarilo upiecť?

„Samozrejme chlieb, buchty, langoše... Pridávam ho do palacieniek i knedličiek do polievky. Zo svojej skúsenosti môžem potvrdiť, že sa dá pripraviť cestíčko z kvásku, obaliť ním mäso a vyprážať. Všetko závisí od našej chuti a kreativity. Dočítala som sa, že kváskovanie siaha nielen k našim babkám. Prvý chlieb bol upečený už v Egypte, v neolite. Vďaka Židom sa rozšíril do celého sveta. Neskôr do Grécka, k starým Rimanom a sme vďační, že aj k nám.“

kysnutie, prekladanie

- Existuje recept aj na to, ako doma piecť takmer pravidelne čerstvé pečivo a nepribrat'?

„Ha-ha, to by som aj ja rada vedela. Zatiaľ vôň pečenia neviem odolať.“

- Je potrebné pre tento druh „koníčka“ nejaké špeciálne vybavenie v kuchyni?

„Nie, stačí kúpiť iba múku na kváskovanie a vhodnú ošatku na chlieb. Ďalej už len vodu, soľ, rascu, mixér s metličkami na cesto a chuť do práce. Jednoducho, úplne bežné vybavenie kuchyne s rúrou na pečenie. Trh nám ponúka i domáce pekárne, s ňou však skúsenosť nemám.“

- Poznáte niekoho v okolí s kým si vymieňate skúsenosti?

„Moja prvá skúsenosť bolo zakladanie svojho kvásku, no neúspešne. Musela som ho po týždni vyhodiť. Preto mi

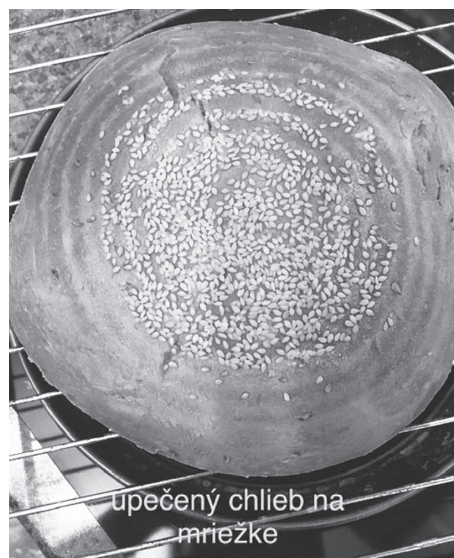
kamarátka poradila, čo aj ako mám robiť a ukázala pomocné video s pracovným postupom. Taktiež mi podarovala časť jej kvásku v malej nádobke. Z neho odoberám, neustále sa oň starám a prikrmujem dodnes. K narodeninám som dostala knihu o kváskovaní. Ustavične však hľadám a sledujem mnohé internetové recepty. Som presvedčená, že nie som jediná, kto má takúto záľubu.“

- Nie je to náročné?

„Nie, len sa treba naučiť vždy správne načasovať a realizovať úkony spojené s výrobou. Náročný nie je ani čas, strávený priamou prácou pri kváskovaní. Možno sa vám podarí niekedy piecť aj v noci, ako mne. Zistila som však, že môžem chlieb pripravený v ošatke na noc uspať v komore alebo ho skryjem do chladničky. Ranné vtáča (môj manžel) ho vyloží oteplíť na kuchynskú linku a po dvoch hodinách už pečiem.“

- Takže to nefunguje tak, že sa ráno zobudím a upečiem si chlieb, že?

„Príprava pečiva kváskovaním je asi desaťkrát pomalšia, než s kvasnicami. Tu však doslova platí: „Pomaly ďalej zájdeš.“ Celý proces od vytiahnutia základného kvásku, ktorý uchovávam v chladničke, po prvú voňavú ochutnávku trvá minimálne 16 hodín. Zdá sa vám, že pridľho? Ale verte, oplatí sa čakať. Záleží však na mnohých faktoroch a časových okolnostiach pri spracovávaní v jednotlivých fázach. Ak zrátam čistý čas potrebných úkonov, je to možno polhodinka.“

upečený chlieb na mriežke

- Odporučili by ste pečenie z kvásku aj iným?

„Keďže som touto činnosťou „posadnutá“, samozrejme ju všetkým milovníkom dobrého chlebička odporúčam. Budúcim nádejným „kváskovačkám“ prajem veľa trpezlivosti a tvorivých nápadov. Určite sa z nich budete tešiť.“

História v odeve ukrytá

Prechádzajúc po dvore pani Glogovskej mi padli oči na kaplnku so soškou Panny Márie, čo nasvedčovalo tomu, že okrem zvykov kresťanských bude vedieť isto povedať aj k sviatkom a oblečeniu prislúchajúcim k nim. Ved' ide o žienku, ktorá si dnes, vzl'adom na požehnaný vek, pamätá až štyri rodinné generácie a sedem kňazov slúžiacich v Gbeloch.

Pri zvítaní sa na mňa usmiali oči plné lásky a úprimnosti. Pani Glogovská s oduševnením odovzdala v každom slove múdrosti z doby minulej, zo svojho života i radosti z toho, že má ešte dosť síl na svoje záľuby, ktorými sú hlavne kvety. Pri fotografiách si zaspomínala na rodinu, tvrdú prácu na poli, časy, keď v škole na Jágarni pracovala ako kuchárka, či v neposlednom rade na prácu v tabaku a na družstve. Mala sa ku všetkému, ved' už ako mladá piekla na svadbách. „Ja som sa do všetkého musela brať, i keď som si uvedomovala, že to nie je dobré, lebo potom mám iba moc roboty. Tak ma to maminka naučila...“ spomína s úsmevom na tvári. Najviac ju teší, keď sa môže starať o záhonky s kvetmi, ktoré robia radosť. Či už pred domom na ulici alebo vo dvore. Poteší ju, keď jej aj ľudia povedia, že aj napriek veku má dosť síl, aby peknou záhradkou pohladila dušu iným.

Keď sme s pomocou pamätníkov viac zalovili v pamäti, napočítali sme už len osem žien – stareniek, ktorým by ste v skrinách s oblečením ťažko našli kostým, gate, bundu či tepláky „na doma“. Ich výbavou je množstvo skladaných sukní, ručníkov, blúzok či svetrov, vlniakov a halieniek.

Anna Glogovská je jednou z nich. Sľaby učebnicovo nám vysvetlila základné pojmy, aby sme si kroj nikdy neplietli so sedliackym oblečením, ani v prípade, že sa jedná o sviatok, alebo nedeľu. Vždy to malo pomenovanie „po sedlácky“, len

materiál, farba, druh, hrúbka či udalosť hrali rolu pri výbere správneho oblečenia, ktoré sa skladalo zo spodného prádla, pančúch, košele, spodnej sukne a vrchnej skladanej sukne, ďalej fjerťocha, blúzky, svetra a samozrejme ručníka na hlavu. Na rozdiel od kroja, ktorý mal inú sukňu, rukávca, lajbl či zásteru, u sedláckeho oblečenia bola rôznorodosť vo farbách podľa toho, či ide o sviatky (Vianoce, Veľká noc, sviatok Ducha - Turíce), nedeľu, všedný deň alebo smutné udalosti ako pohreb či pôstne obdobie. Pamätá si na obdobie prvého divadla, v ktorom síce neučinkovala, ale nevynechala ani jedno predstavenie a čistou myslou „zvoľeja“ vymenovala minimálne päť divadelníkov. Aj toto bol priestor pre to, aby išla do spoločnosti so správne zvolenou farbou sedliackeho oblečenia.

Tiež na výlety do Mariatálu, alebo na stretnutie so svätým Otcem v Ríme, či v neposlednom rade k moru, bolo treba zvoliť správne zladenie, o čom svedčia i fotografie na titulnej strane mesačníka Gbelan.

„Každá sme chceli byť pekná, každá sme chceli byť za najkrajšiu... začala svoje rozprávanie pani Glogovská. „Ja som sa už ako dieťa obliekala po sedliacky. Tak som išla už aj k 1.sv. prijímaniu i k

birmovke. A tak už to so mnou potom išlo a už ako 14-ročná som si sama vyšívala. Niektoré ženy chodievali oblečené klasicky – hovorilo sa po pánsky. Aj moja sestra chodievala po pánsky. Ale nehralo to v našich vzťahoch rolu, nepozerali sme na seba inak. Bola som rada, ak som si mohla ručník vyšíť. Hrubšie a svetlejšie ručníky sme mali vždy na sviatočné dni a tie tenšie na všedný deň. Pamätám si, ako sme sa v minulosti dohadovali s ostatnými ženami, akú farbu si dáme na ten či onen sviatok, alebo nedeľu. Pravdaže, v pôstnom období sa nebolo o čom dohadovať. Aj keď to nebola priamo čierna, ale tmavá farba nielen ručníka, ale aj sukne a blúzky musela byť. Čierne už až keď bola smrtná nedeľa, alebo popolcová streda. Všetko som to mala od mamy. Moja mama veľa chodila v sedliackom oblečení, no „nedržala na parádu“, takže jej oblečenie bolo jednoduché. Samozrejme to bolo aj o peniazoch, na družstve, kde pracovala, nebolo veľa peňazí. Keď mojej mame umrela mama, mala len 12 rokov a bolo ich sedem, tak musela robiť. Na parádu neostal čas.“

Materiály, z ktorých sa vyrábalo oblečenie, boli rôzne, podľa toho, čo bolo toho času práve v obchode. Mechovina, bavlna, dokonca sametové, ktoré v tej dobe boli považované za veľmi vzácne (čo do materiálu), no a tie neskôr nahradil tesil. Z toho materiálu sa dali sukne dobre vyskladať – hlavne na sviatočný deň (a ručníky lepšie držali). Farba spodných sukní nebola až tak podstatná, ale na sviatok musela byť vždy biela. Vo všedný deň si obliekol každý to, čo mal.

Náš rozhovor skončil pri skrini so sviatočným oblečením so slovami:

„Toto je môj šatník, nič viac. Ale mám toho dosť nato, aby som bola vždy dobre oblečená na každú príležitosť. Či už na sviatok, nedeľu, roráty či nešpor. Vždy si zladím blúzku zo sukňou a ručník podľa slávnosti. Pri výbere začnem sukňou a podľa nej som potom doladím zvyšné oblečenie. A keď si chcem obliecť napríklad bielu blúzku, potom už je jedno, aká sukňa k tomu pôjde.

No a boty... tam sme nikdy moc vyberať nemohli. Čo doma máme, to si podľa počasia obujeme.“

Popisky k fotografiám na titulke:

Horná fotka: Anna Glogovská, Hermína Piváková

Dolná fotka vľavo: ženy z Gbelov a okolitých obcí u mora

Dolná fotka vpravo: Marta Paradeiserová, Anna Glogovská, Rozália Kocáková, Mária Masaryková

Jednou zo zaujímavých tém bolo aj to, či sa sedliackemu oblečeniu hovorilo aj sedliacky kroj. Pani Glogovská si na tento názov nepamätá, ale z dochovaných záznamov Folklórnej skupiny Gbelan sa píše o tomto oblečení aj ako o sedliackom kroji. Z týchto záznamov vyberáme:

Sedliacke oblečenie žien na domáce práce:

Konopný rubáč, košielka, oplecka, lajbl, pančuchy, štrumpandle, boty, blúzka „gaža“ bavlnená (leto), barchetová (zima), ručník plátený (leto), vlnený tkaný čierno-biely (zima), halinka – kockovaná zeleno-hnedá malá, spodná sukňa – bavlnená – barchetová (zima), vrchná sukňa modrá (leto), fjerloch - modrý (pri varení na ňom zástera)

Sedliacke oblečenie mužov na domáce práce:

Spodná košielka, pruclek – kratšia košielka, spodky, barchetová košeľa – prúžok, káro, onučky – flanel, konopné plátno, kožky z kráľika, čižmy klobučáky (neskôr gumáky, filčáky), kacabaja (¾ kabátik), širák, šiltovka

Sviatok – nedeľa – hrubá omša

- košielka - oplecko
- pančuchy bavlnené + štrumpandle (zima), podkolenky
- škrobenica jedna alebo dve - biela plátená a bledá (bodky, káro)
- čižmy čierne kožené – šnurovacie boty čierne (leto)

Omša

- blúzka sametová
- gaža - farebná (podľa sviatku)
- Medená-kotuová, čierna, modrá, bordová
- sukňa – podľa blúzky materiál alebo farba skladaná, v prednej časti rovná na zaväzovanie
- fjerloch - hodvábny, saténový (tmavý)

- ručník - vyšívany kašmírový, kvetový farba podľa sviatku
- vlniak - farebný podľa sviatku
- štrikovaný sveter - podľa farby sviatku

Vianoce: béžový vlniak, biely ručník

Traja králi: bordový vlniak, krémový ručník

Nový rok: ručník biely, halinka – vlnená hrubá kockovaná alebo vzor kávoový vlniak (béžový)

Veľká noc: vlniak béžový, ručník biely

Božské srdce: červený vlniak, vyšívany ručník

Svadba a krst: vlniak béžový alebo farebný podľa veku – ručník biely, bledý

Pôst a pohreb: čierny vlniak, čierny ručník

Nešpor: farebná blúzka aj sukňa, kašmírek, vlniak, halinka, štrikovaný sveter

SVADBA

NEVESTA: Biele prádlo vyšívané, biele pančochy, čierna blúzka, sukňa neskôr brokátová saténová biela vyšívaná, kožené zdobené čižmy, topánky, saténová sukňa, bledá blúzka, biela zástera, na hlave venček z myrty, neskôr parta z umelých kvetov.

ŽENÍCH: Biela košeľa, oblek – kacabaja starší kroj, gate, čižmy, čierne kožené topánky, na klope kabáta pérko z myrty s mašľami až po zem, klobúk s pierkom z myrty. Neskôr sa miesto myrty používali umelé voskové kvety.

Vyššie uvedené informácie nám doplnila aj pani Zita Vlčková, ktorá tiež – ako jedna z mála - chodievala oblečená „po sedlácky“ a k doplneným informáciám pridala aj spomienky, ako si ona pamätá z mladosti na pestovanie

ľanu a konope a následnú výrobu látky.

„Pamätám si, ako sme si vyrábali látky my. Vtedy rodičia zasiali ľan aj konope. Z konope bolo plátno hrubé a z ľanu jemnejšie. Konope bolo náročnejšie na spracovanie. Museli sme ho vytrhať aj s koreňom, dať ho do snopkov. Potom sme to viezli na Smolinské do močidla na dvanásť dní a následne doma spracovali. Na „mjadlici“ (dve pevné dreva s rúčkami a kĺbom) potkli, na česákoch (alebo hachli) vyčesali. Nič vznikla následne jednou z troch možností: buď z vretena spriadli, alebo na kolovrátku spriadli alebo rovno spriadli na križe a hotové nite sa dali následne utkať. Takto pripravené nite zanesli tkáčovi – v Gbeloch Cipkovi Švrčkovi, on z nich utkal plátno na krosnách na požadované dĺžky a šírky. Mnohí nosili tkať aj do Letničia či na Smolinské alebo Šaštína.

Konopné prádlo sa ťažko pralo. Prádlo nahadzovali do bečky, ktorej sa toho času hovorilo trečaf. Na spodnej časti bola dierka, na vrch sa dal taký konopný obrus a na to sa nasypal popol z dreva a na to sa naliala vriaca voda. Dierkou to odtekalo von. Následne sa to pralo pri vode, kde boli potoky alebo pri studniach „máchalo“ a piestom do toho bušilo až to bolo čisté. Z plátna boli: plachty do postelí, vyšívané prehozy cez posteľ, obrusy, uteráky, rubáče, košele či spodky. Rada spomínam na tento čas. Sú to spomienky, ktoré mi nikto nevezme a vždy ich budem mať v pamäti.“

Väčšina z týchto vecí sa nachádza aj v Mestskej a naftárskej expozícii Gbely, v ktorej si ich, po skončení epidemiologických opatrení a po telefonickom dohovore, môžete pozrieť.

Mgr. Slavomír Brutovský

Ďalší úspech pre Základnú umeleckú školu

V minulom čísle mesačníka Gbelan sme písali o úspechoch žiakov tanečného a výtvarného odboru v online súťaži Modrý svet umenia- Bardejov. Súťaž bola určená aj pre hudobníkov. Našu umeleckú školu reprezentovali Andrej Lorenc a Benedikt Tomašovič, ktorí sa vo svojich kategóriách umiestnili v najvyššom zlatom pásme. Klavírny sprievod nahrali Mgr. Veronika Boleráková DiS.art a Mgr. Magdaléna Rafaelisová DiS.art. Naším umelcom ďakujeme za reprezentáciu školy a ich pedagógom, pani učiteľke Mgr. Magdaléne Rafaelisovej a Petrovi Skalovi, za prípravu.

Kolektív ZUŠ Gbely

Množstvo odpadu v Adamove ovplyvňuje poplatky všetkých občanov

Poslanci MsZ Gbely prijali na decembrovom zasadnutí Všeobecne záväzné nariadenie O spôsobe nakladania s komunálnymi odpadmi na území mesta Gbely s platnosťou od 1.1.2021, ktorého realizácia jedného bodu z čl. I – Zber komunálneho odpadu (KO) v Adamove, vyvolala medzi vlastníckmi rekreačných chat veľmi živú diskusiu.

V danom článku VZN sa hovorí:

„Zber KO v mestskej časti Adamov (rekreačné chaty) je vykonávaný jedenkrát týždenne v mesiacoch máj, jún, júl, august a september, nádoby sú umiestnené na vyhradených miestach. V ostatných mesiacoch január, február, marec, apríl, október, november, december je pôvodca komunálneho odpadu povinný odviezť tento odpad na vlastné náklady do zbernej nádoby v mieste svojho trvalého pobytu...“

Preto zamestnanci mesta Gbely od 15. februára 2021 odviezli všetky veľkoobjemové kontajnery z Adamova a občanom, ktorí sú tu prihlásení k trvalému pobytu, rozdali igelitové vrecia, ktorých vývoz zabezpečí mesto prostredníctvom organizácie, ktorá podniká v nakladaní s odpadom (FCC Slovensko, s.r.o.). Dôvod, prečo odborní zamestnanci mesta navrhli a následne po prerokovaní v odborných komisiách poslanci pristúpili na takéto riešenie, sme sa opýtali Mgr. Miriam Kudolániovej, vedúcej oddelenia životného prostredia mesta Gbely:

Čo viedlo mesto Gbely k tomu, aby navrhlo zrušenie kontajnerov počas zimných mesiacov v Adamove?

Z dôvodovej správy k dodatku VZN, predloženej na rokovanie poslancov MsZ Gbely:

Rekreačné chaty sú v Adamove využívané hlavne v jarných a letných mesiacoch. Počas zimných mesiacov bolo za posledné obdobie opätovne zistené, že v kontajneroch sa nachádza množstvo odpadu, ktoré sem nepatrí a to najmä drobný stavebný odpad, nábytok, viackrát sa v kontajneroch nachádzali aj pneumatiky, odpad z podnikateľskej činnosti t.j. živnostníci, ktorí sa vracajú z prác domov, tu vyhadzujú odpad, ktorý im vznikol pri ich podnikateľskej činnosti (hlavne remeselníci, murári a pod.), pričom tento odpad nie je komunálnym odpadom. Veľakrát sa tu našiel odpad pôvodom z Českej republiky či Rakúska. Snahou mesta je množstvo odpadu uloženého na skládku znížiť, to znamená, že nebudeme likvidovať odpad cudzím občanom a podnikateľom a tak

si zvyšovať množstvo odpadu uloženého na skládku. Podľa vážnych lístkov je na jeden vývoz v Adamove priemerne 2 tony odpadu.

Priemerné množstvo vyvezeného odpadu:

január – apríl, október – december:
15 vývozov x 2 t = 30 ton

máj – september:
22 vývozov x 2 t = 44 ton

Spolu za rok:
37 vývozov cca 74 ton odpadu

Pre porovnanie, občanom v meste Gbely sa za rok vyvezú nádoby len 26 krát. (t.j. 1x14 dní)

Poplatok za odvoz KO platia v k.ú. Gbely všetci rovnako, nezávisle od počtu vývozov.

Obvyklá prax je, že vo štvrtok sa vyvezú kontajnery a v piatok ráno sú všetky plné, lebo cez noc ich naplnia majitelia dodávok, ktorí ich majú až po vrch naplnené odpadom. A keďže to dávajú do kontajnerov, zákon neporušujú.

Adamovské jazerá sú voľne prístupné vodné plochy, pričom v ich blízkosti je momentálne postavených 234 chat. Žiadna časť týchto chat nemá oplotený uzatvorený areál, kde by sa dalo pri vstupe umiestniť kontajnery na odpad či už komunálny, alebo na triedené zložky. V prípade oploteného areálu, do ktorého sa dostanú len chatári, sa to dá riešiť, ale takto na voľne prístupnom mieste je to nereálne.

Aký je finančný dopad na všetkých obyvateľov mesta Gbely?

Hlavný dopad je vo výške sadzby poplatku, ktorý musí mesto za každú tonu ulože-

ného odpadu na skládku - zaplatiť štátu. Čím viac odpadu uložíme na skládku, tým väčšiu sadzbu poplatku platíme.

Aj kvôli Adamovu sme dosiahli za rok 2019 úroveň triedenia len 29,50 %, keďže sme odtiaľ museli odvážať množstvo odpadu, ktorý bol uložený mimo kontajnerov. To spôsobilo, že sme v roku 2020 platili namiesto 13 € za tonu sadzbu poplatku 22 € za tonu.

Množstvo odpadu uloženého na skládku za rok 2020 bolo:

1462,56 t x 22 € = 32 176,32 €

ak by sme platili len 13 € tak by to bolo
1462,56 t x 13 € = 19 013,28 €

Rozdiel: -13 163,00 €

Toto je hlavný finančný dopad na obyvateľov nášho mesta.

Ak budeme z Adamova vyvážať tony cudzieho nevytriedeného odpadu počas celého roka, poškodení budú všetci obyvatelia mesta Gbely, pretože sadzba poplatku odvádzaná štátu sa stanovuje na celý rok podľa množstva odpadu uloženého na skládku a vytriedeného odpadu za predchádzajúci rok.

**ČO SI NA CHATKU, K VODE, DO LESA Z DOMU
TO SI Z CHATKY, OD VODY, Z LESA DOMOV
V Adamove by to malo platiť inak?**

**P R I N E S I E Š,
O D N E S I E Š.**

Zamilovaná Oskoruša

Kde bolo, tam bolo... a možno aj nebolo...

U nás na Záhorí! Na zámku v Holíči sa pomaly, ale isto, potvrdzovali chýry z Viedne, že robotovaniu bude v blízkej budúcnosti koniec. Pánom v Uhorsku - Dolnom i Hornom- sa to priveľmi nepáčilo, ba väčšinou aj po roku 1785 Patent na zrušenie nevoľníctva jednoducho ignorovali!

Na Máriu Teréziu tvrdo doliehali starosti s panovaním, ale hlavne s chorobou a starobou. Prusko si „chránilo“ svoje záujmy permanentne a pozície na iných cisárskych a kráľovských dvoroch, kde prezieravo oženila svojich synov a vydala svoje dcéry, neboli tiež nič moc. Vo vzduchu už bol až príliš cítiť duch revolúcie. Mária Antoinetta sa viac ako politike venovala všelijakým módnym výstrelkom a viac, či menej poburovala proti sebe francúzsky ľud. Nepomáhali ani napomínania jej chorej matky, ktorá trpela vysokým krvným tlakom a chorobným zhromažďovaním vzduchu v tkanivách.

V malej dedinke Smolinské žila mladá dievčina menom Mária Anna... nikto jej nepovedal inak, ako Oskoruša. Nielen, že bola pekná, pracovitá, múdra a i inak driečna a chutná, ako plody tejto dreviny, ale jej nejaký celkom dávny predok priniesol z tovarišských ciest útlý, subtilný stromček oskorušu a zasadil ho na svojom poli nad cestou do Stráží. Stromček dávno vyrástol, vytiahol sa vysoko nad úrodné polia a rozkošatil sa, aby v letných páľavách poskytoval tiež zmoreným žencom. V časoch nášho príbehu mal asi 200 rokov a kosti dávneho predka tiež dávno práchniveli niekde na smolinskom cintoríne.

Ako je všetkým asi známe, Mária Terézia si za pomoci svojho zaťa, francúzskeho kráľa Ľudovíta XVI., nechala naverbovať zvláštnu kastu francúzskych vojakov, ktorí sa vyznačovali spoločnými charakteristickými vlastnosťami. Jedna časť sa z nich po službe usadila na Smolinskom a ich potomkovia tam žijú dodnes. V krajnej, nie priveľmi honosnej chalúpkke žil starý vyslúžiliec Matheo. Pretože vždy zdravieval bonjour - dobré ráno- a jeho pôvodne vlastné meno bolo také krkolomné - teda jazykolomné, že ho nikto nevedel ani vysloviť a tobôž nie správne napísať... tak ho aj začali volať Matheo Bonjour. Náš príbeh by sa ani neodohral, keby si k sebe pod starosť neprizval z Francúzska svojho mladého synovca Juliana. Doma niekde v Provence - Alpes - Côte d'Azur bola situácia neistá, a tu na zámku v Holíči mala vojenská strážna služba skoro len samé výhody a hlavne bola bezpečná. Julien, po našom Žilijeni, mal všetko, čo má správny Francúz mať. Aj dlhý krk, aj primeraný nos, ba aj... ale bol celý akýsi milučký a ľúbezny a pritom chlap taký,

aký má byť. Rozhodný a silný, nečudo, že sa doňho zahľadeli dievky od desať do sedemdesiat rokov!

Ani Márii Anne nebol ľahostajný. Jedným očkom po ňom pokukovala, a to aj len tak akože nie, lebo jej staruška od malička dupľovali: „Aničko, sme chudobní a ty máš pro žeňicha jediné vjeno, a to je tvúj vjeneček zelený!“ Mária Anna hravo zvládala domáce práce a nebála sa ani tých poľných. Najradšej mala tie clivé predjesenné časy, keď na starej oskoruši dozrievalo ovocie tých najrozmanitejších tvarov a výbornej chuti... takej zvláštnej. Často si sem zašla aj navečer. Sadla si do úzkej trávy okolo dvestoročného stromu, oprela sa o kmeň a pozerala sa dolu, kde sa Smolinské kúpalo v krvavých lúčoch zapadajúceho slnka. Nejednokrát sa pristihla, že myslí na Žilijenu. Nie, nebola mánomyseľná, dávno bola poučená, že chudobné dievča užívia len dve pracovité ruky a ona také mala. Ale aj Julien, keď pomáhal svojmu strýkovi, vyslúžilému vojakovi, na malom pridelenom gazdovstve. Veru, vedel sa zvrtať v poľných a domácich prácach a ešte aj so strýkom vinohrad vysadili, ako niekde v Provence.

No... Mária Anna mala zase výbornú oskorovičku, ktorú pálili z prezretého ovocia a bola sladká ako med. Tá by mohla ísť aj na cisársky stôl... no ale kto by si ju tam objednal? Tam mali iné trúvky až z Viedne. Rojčenie nad spoločným životom s Juliánom pomaly prechádzalo do sladkého sna, ešte sladšieho, od tej oskorovičky, keď sa jej pred očami mihol nejaký mrak. Otvorila oči a nechcela im ani veriť. Do lúčov zapadajúceho slnka jej vstúpil on. Julien! Stál nedbalo pred ňou, potuteľne sa usmieval a lámanou slovenčinou, či záhoráčinou sa jej snažil prihovoriť. Vraj oči vravia viac, ako ústa a ešte sú aj nadnárodné... i bez slov vedia vyjadriť city dvoch ľudí. A tie oči naozaj vedeli. Často ich potom vídali spolu a dedinské klebetnice si o nich drali jazyky ako strúhadlo o repu. Láska... najlepšia učiteľka jazykov. Julien pokročil v záhoráčtine, Mária Anna vo francúzštine. Už vedela, čo je to Je t'aime – Ž tém - Milujem ťa!

Všetko má ale svoj koniec. Keď sa starý tata dozvedeli o tajnej láske svojej dcéry k privandrovalcovi, tak zahoreli pravým pyšným sedliackym hnevom, veď oni už ženícha dávno dcére vybrali a už sa aj s bohatým gazdom dohodli. A čo to dalo roboty, aby prinútili vymeniť si sľuby s

bohatým sedliakom, aby dal jedinéhosyna jeho chudobnej dievčine. Nebyť krásy Márie Anny a jej vychýrenej pracovitosti a múdrosti, veru by sa nezjednali! Nádejný svat by zobral do chalupy dcéru nasledujúceho najbohatšieho sedliaka, či by sa to niekomu páčilo alebo nie! No človek mieni a Pán Boh mení a láska je od Pána Boha. Ani na akékoľvek dohovárane, ba ani na bitku sa Mária Anna nevzdala svojej lásky. A tak musela nastúpiť tvrdá diplomacia. Obidvaja, už predom posvatovatení gazdovia sa vyobliekali, zapriahli do bričky tie najlepšie a najvyparadenejšie kone, nabalili proviantu, šunky, slaniny, vína a slivovice ako úplatok a vybrali sa za panstvom na Holíčsky zámok zariadiť, aby mladého Juliana Bonjour poslali naspäť do „rici odkad dolézeu“ ... teda do Francúzska.

Na zámku vrcholili prípravy na príchod Márie Terézie, a tak malo služobníctvo plné ruky práce. Všetko kontroloval hlavný správca a nič neponechal na náhodu. Neveľmi sa preto potešil v návale služobných povinností príchodu dvoch kverulantov. No ale keď vytiahli všetko, čo priniesli, jeho uši sa vyčistili a jeho oči otvorili. Vypočul, zvážil a rozhodol! Dal si zavolať veliteľa zámockej gardy, ktorý odišiel s „befelom, zofort odlífovať Juliana zvaného Bonjour na urlaub, alebo preveliť nach Wien! Aufpreten - odchod!“ A je to! Pošúchali si spokojne ruky nádejní svatovci, odpísali zo zásob práve darovaný úplatok a vybrali sa natešene domov. Cestou sa ešte stavili v Gbeloch v šenku „U Kostola“, dali si riadne „do trumpety“ a šibli kone hlinitou cestou hore kopcom a lesom na Smolinské. To ešte netušili, že príliš horlivý správca nechal Juliana preventívne zavrieť do zámockej šatľavy! Čo keby sa mu náhodou šmykli nohy? Výbavu na to mal?!

To bolo doma plaču, to bolo sĺz! Mária Anna vybehla z domu a utekala do polí. Preč, len preč z toho hnusného domu, ktorý doteraz tak milovala a ktorý sa jej teraz zdal horší ako od Juliana tak často spomínaná studená Bastila! Ani nevedela, ako sa dostala celá umorená srdcervúcim plačom a rýchlou chôdzou na svoje najobľúbenejšie miesto... pod starú oskorušu. Objala statný kmeň, ako držiavala za sukne už dávno nebohú maminku a oprela si žeravú tvár o rozpukaný strom. Slzy jej stekali po dvestoročnom dreve a napájali smädnú augustovú zem. Matička zem prijímala jej slanú vlahu a stará múdra oskoruša šumela skoro jesenným lístím ako rozstrapatená láskyplná stareňka, ako keby prikyvovala: viem... viem... viem. Slová a výčitky na zlý svet sa Márii Anne samé drali von z úst a košatá oskoruša ju hladila nízkymi konármi po rozochvených

pleciach šepkajúc: „Dám... dám... dám... dám ti liek na tvoj bôľ, cisárovnej daj na stôl, moje plody slnka plné, do fľaštičky zatvorené, k tomu prosbu vrúcnu šepkaj... a spoľiehaj na môj nektár!“ Nebolo Márii Anne viac treba hovoriť... a hovoril tu vôbec niekto? Či sa jej to len v tom žiali zaživa prisnilo... či len ten pochabec vietor niečo vyrapotal? V zúfalom dievčati dozrelo zúfale rozhodnutie. Ak išli tata aj s nádejným svokrom do Holíča za hlavným slúžnym, ona pôjde za tým najhlavnejším. Priamo za cisárovnou Máriou Teréziou. Aj meno majú spoločné s Pannou Máriou a tá nikdy nenechala nikoho v štiche. Ako si povedala, tak urobila. Nabrala tajne do tej najkrajšej fľaštičky minuloročnú, skvelo vydatú oskorovičku, obliekla si tie najkrajšie sviatočné šaty a vybrala sa do mesta Holíča, kde práve dnes čakali na príchod cisárovnej Márie Terézie.

Na zámku v Holíči, gruntuje sa, líčí, chystá sa hostina, košťujú sa vína. Na zámku v Holíči, v oknách sa furt svíťí, v parochňách kapela, bago piť nesceua. Na hradskej od Kopčan, jede sem samý pán, napredu pred ňima cisárska stotina. U prostrední brány, najvyšší je press, na stribrnom koči, Mária Theréss. Kačeny, selátka, panstvo aj čeládka, šeci sa prežrali, nic nám nenéchalí. Dorty a šlaháčky, tabák a kresačky, vídeňská noblesa, bjehá furt do lesa. Cisársky dvúr a Holíča púl, na zámku hoduje, spívá a tancuje, cisársky dvúr a Holíča púl.

Tak to je všetko pekné... ale ako sa dostať k takej slávnej panovníčke?! Aha! Pôjde obsluhovať. Dnes sa každá šikovná ruka na zámku zdarí a ona šikovná je a ruky má dve. O svojej vybijanej papuľke radšej pomlčí... to vrchnosť rada nemá! Pomaly sa trúsila k personálnemu vchodu. Všetde behali sluhovia a paholci... všade samý zhon a vzruch. Ale bolo to všetko akési slávnostné a milé... skoro lepšie, ako nejaká slávnostná bohoslužba v Šaštíne. Tu ale vybehol hlavný slúžny na zadné nádvorie, trieskal bičikom o steny zámku a celkom nepríčetne reval. „Vo ist dí Hochhungariše hure, velche mjela dat unzer kajzerin ten kytyca! Ten fjenec?!“ Mária Anna nie je hlúpa... to je jej šanca. Nesmelo... a či smelo vystúpila pred ostatných a povedala: „Mohla by som, prosím, Jej veličenstvu, našej pani cisárovnej, ten veniec odovzdať ja?“ Hlavný správca si ju premeral cez „lorňón“ so slovami: „Ja... natýrlich, aj tak nexte nemešlo nemá! Ále... držala mund und krok... nic neřikat... nur fjenec... uklonit se a curig fen!“

Bolo smelé ozvať sa, ale čo teraz?! Teraz bude musieť ísť po krátkej inštrukcii v osvetlenom salóne snáď tisícim sviec podať veniec najosvietenejšej panovníčke všetkých čias. To nie je

na dožinkách na Smolinskom! Srdce jej búšilo snáď stovkami hamerníkov - kováčov... ale fľaštička s oskorovičkou ju príjemne chladila priviazaná pod krásne vyšívaným krojom. Éj.. keby teraz staruška videli, kde sa ten ich kraj dostal. A s akou láskou ho vyšívali! Ako keby do neba slúžiť Ježišovi a matke Sedembolestnej v ňom mali ísť. No... čo je cisárovnej - cisárovnej, čo je Bohu tak Bohu! Ale teraz je na zemi a musí zachrániť svoju lásku... veď bez lásky sa nedá žiť... ani Božskej ani svetskej! Trúbky trúbili, bubny bubnovali, husle husľovali... skrátka všetci robili to, čo protokol nakazoval a Mária Anna sa aj s ostatnými krásne oblečenými vinšovníkmi približovala s vencom na rukách k cisárovnej Márii Terézii. Celá v čiernom, tak ako chodila od smrti manžela Františka I. Lotrinského, stála Mária Terézia, Rakúska cisárovná, kráľovná Uhorska, Česka, Chorvátska a Slavónska, arcivojvodkyňa Rakúska, vojvodkyňa Parmy a Piacenzy a veľkovoľvodkyňa Toskánska uprostred obradnej sály a s celkom milým úsmevom čakala ľudovú delegáciu Záhorákov. Márii Anne sa potilo všetko, čo sa potiť dalo, ba už aj pochopila slová pohrebnej piesne: „Už ma obklúčili smrteľné stony, úzkosti záhrobia...“ Akoby v nejakom strašnom sne sa posúvala bez vlastnej vôle k čelu vyzdobenej sály. Päť krokov... štyri... tri... dva... jeden. Jeden krok ju delil... od čoho? Od naplnenia svojho šťastia? Od spravodlivosti? Od dotyku s históriou? Od žensychopnej pochopenia? Od neúprosnej panovníčky?! A zdá sa taká maminkovská. Tá to určite pochopí! Odovzdala veniec s poklonou. Pobožkala ponúknutú ruku... a predsa sa vzoprela zvyklostiam dvora! Predstúpila, hrdo zdvihla hlavu... už... už sa chceli na ňu vrhnúť protokolári protokolu, všelijakí ochutnávajúci viac či menej otrávených jedál a osobní strážcovia, ale Mária Terezia ich sotva badateľným, o to energetickejším posunkom zahriakla ako dobre vycvičených kopovov a nechala svoju... trocha menovkyňu Máriu Annu prehovoriť. Tá si otvorila prepotený a ušmudľaný lístok a naučenou nemčinou prečítala, čo jej dobrý pán učiteľ napísali a zveršovali:

„Na Holíčskom zámku, na sedmero zámku, zavreli miuého, šohajka švarného, že mja sceu milovať... a né šablenku pucovať. Zavreli miuého, co suzí pro něho, proléli moje modré oči, než na parádném koči, dojeua až z Vidňa, cisárovná vlídná. Ruky vám defčica lúbe, a porád o jedněm hůdne, vrácte mi paničko drahá, koho mám najvíce ráda, jak svatú budu vás lúbit, do smrci budem vám súžit. Suzičku Majestát skrývá, jak sa tak na muadých dzívá, tak v temto skazeném svjece,

záhorském neskorém lece, schránili krehučkú lásku, na pyšném Holíčském zámku. Maria Theresia, vivat Keiserin gloria! Vivat Keiserin hohe Ungarn! Vivat Keiserin von Europa!“

Všetko stíchlo v nemom úžase drzosti to voxu populi - hlasu ľudu, no keď vytiahla múdra krojovaná prostiarka krásnu fľaštičku oskorovičky, údiv nemal konca kraja. Sála zašumela nadradeným nesúhlasom... len cisárovná Mária Terézia sa pozerala svojimi múdrymi očami cez blankytné modré oči Márie Anny priamo do jej nikým a ničím nepoškvrnenej duše... a bola spokojná so svojím Bohabojným ľuďom na Záhorí... a keď krojovaná dievčinka odzátkovala priezračnú fľaštičku s Božím darom, len povedala „Zwei glass bitte! - Dva poháre, prosím!“

I bez čašníkov v nádherných livrejách, i bez protokolov dvorov Európy naliela prostá Záhoráčka cisárovnej ect.ect. ect. trasľavou rukou z úprimného srdca sladučký nektár, čo zbierala zo slnka po celé leto stará oskoruša povyšne Smolinského. Ohnivě lúče vstúpili majestátne do útrobov Jej veličenstva a aspoň na chvíľočku vrátili dávnu mladosť... a tá bola celkom pekná... tak načo mladým v šťastiu brániť. Tak nech sa naplní, čo bolo úprimné, tak nech sa naplní, čo múdra žena žiada! „Cherche La Flamme! - Za všetkým hľadaj ženu!“ Julien nevedel, ani prečo ho zavreli, ani nevedel, prečo ho pustili... no ale tak to v živote býva. Chlap sa v rodine vždy dozvie všetko naposledy! No a či šťastne žili, pokiaľ nepomreli? Asi. Čo vravím, určite! A mali kopy krásnych a múdrych detí! Mária Terézia zomrela však ešte v tom roku. Ôsmeho novembra prechladla na love bažantov a 29. novembra 1780 zomrela. Pochovali ju rovnako, ako jej manžela Františka I. Lotrinského a vychovávateľku Karolínu von Fuchsovú – Mollardovú, v rodine kapucínskej krypte. Po celom Rakúsku sa konali na jej počesť bohoslužby a dokonca aj jej celoživotný nepriateľ Fridrich II. jej vzdal česť. Až na Sliezsko po sebe zanechala neporušené Rakúsko z doby vlády jej otca a tiež sedem potomkov na siedmich európskych trónoch.

A stará oskoruša? Dodnes stojí, rokmi skúšaná v šírom poli nad cestou zo Smolinského do Strážov. Nezničili ju ani pruská či prvá, či druhá svetová vojna, nezničila ju bezbrehá kolektizácia sovietskeho typu, no... skoro ju zničili novodobí, novokapitalistickí vandali, ktorí sa ju pokúsili vypáliť. A keď si niekedy nájdete čas, tak sa vyberte za ňou a možno vám v nestráženej chvíli pošepne to, čo mne... to, čo som vám napísal... a možno aj niečo iné... veď za vyše štyristo rokov má o čom hovoriť!

Pavel Nemeč Leľín

Farská charita Gbely

Farská charita Gbely je združenie veriacich, ktoré so súhlasom a pod vedením pána farára Mgr. Andreja Fordinála, rozvíja praktizovanie príkazu lásky k blížnemu ako službu Cirkvi. Právne a ekonomicky podlieha farnosti, metodicky je usmerňovaná Bratislavskou arcidiecéznou charitou.

Farská charita odvodzuje svoje poslanie od základného poslania Cirkvi v tomto svete: zvestovať všetkým ľuďom posolstvo spásy a sprostredkovať ho konkrétnou službou človeku v duchu Kristovej milosrdnej lásky.

Farské charity sa vo svojej činnosti riadia štatútom a metodickými pokynmi schválenými arcidiecéznym biskupom.

U nás vznikla koncom roka 2020 a v našej farnosti bude zastrešovať aktivity, ktoré sa tu už dlhšiu dobu vykonávali (napr. pravidelné humanitárne zbierky) a tiež aj rozvíjať nové aktivity. Svoju činnosť postupne plánuje rozširovať podľa aktuálnych potrieb a sociálnych problémov vo farnosti a tiež podľa schopností, zručností a vedomostí dobrovoľníckych pracovníkov, pracujúcich bez nároku na odmenu v prospech druhých.

Ak máte záujem prispieť - či už priamo darom, finančným príspevkom, svojou prácou ako dobrovoľník, prípadne svojimi návrhmi, kde a ako pomôcť - stačí nás kontaktovať na telefónnom čísle: 0910948085, 0918031063, na FB cez messenger alebo na farskacharitagbely@gmail.com.

číslo účtu Farskej Charity Gbely: IBAN SK19 8360 5207 0042 0739 5490 mKonto

Štruktúra farskej charity (FCH)

Predseda: Mgr. Andrej Fordinál, kňaz farnosti. Povzbudzuje farníkov v službe

lásky voči blížnym, pomáha vytvárať kontakty. Vedúci koordinátor: Mgr. Bibiana Váleková, dobrovoľník z farnosti. Koordinuje činnosť FCH, kontakt s ľuďmi vo farnosti, oslovuje, motivuje a komunikuje s dobrovoľníkmi FCH. Komunikuje s kňazom a diecéznym koordinátorom FCH.

Zástupca koordinátora: Mgr. Zita Kumpanová, dobrovoľník z farnosti. Eviduje dostupné informácie o potrebách farnosti, podieľa sa na plánovaní a organizovaní činnosti FCH. Zastupuje vedúceho koordinátora FCH v čase jeho neprítomnosti.

Projekt: Pošli tašku

Zatiaľ nemáme dostatok finančných prostriedkov, aby sme dokázali financovať nákup potravín, liekov alebo drogérie. Ale dokážeme zabezpečiť (zrealizovať) nákup tým seniorom, ktorí sú osamelí a bez pomoci. Nákup si každý jednotlivec hradí sám.

Ak niekto z vás pozná seniora, ktorý potrebuje pomôcť, pošlite nám na neho kontakt (stačí meno, adresa...) Urobíme nákup a zabezpečíme najnutnejšie. Napíšte nám, prosím, na FB do správy, na email: farskacharitagbely@gmail.com, na tel. číslo: 0910 948085, 0918 031063. Prijemcovia našej pomoci zostávajú natrvalo v anonymite.

Táto ponuka platí aj pre tých, ktorí zostali doma v karanténe kvôli chorobe COVID 19. Dodržiavame všetky hygienické opatrenia, používame rúška, rukavice.

Projekt: Zber plastových vrchnákov

Ďalší projekt, do ktorého sa naša charita zapojila, je zbieranie plastových vrchnákov z akýchkoľvek plastových fliaš pre hendikepované deti na kúpu rehabilitačných pomôcok. Teraz aktuálne prebieha zbierka pre šesťročného

Mareka z Letniča, ktorý má detskú mozgovú obrnu a je imobilný. Veľmi by mu pomohol pobyt v rehabilitačnej liečebni v zahraničí. Takýto pobyt je však finančne náročný, preto sme sa rozhodli prijať výzvu a jeho rodičov podporiť v tejto zbierke. Vrchnáky môžete nosiť do nášho farského kostola za hlavné dvere, kde je umiestnená krabica. Vopred ďakujeme všetkým darcov.

Trvalý projekt:

Pomoc rodinám v núdzi

Podporujeme vybrané rodiny s deťmi, ktoré sú v núdzi, nákupom potravín a drogérie. Na toto sú využívané finančné dary, ktoré posielajú darcovia na náš bankový účet.

Pôstna zbierka: Milí dobrodinci a podporovatelia charity, začína sa pôstne obdobie Popolcovou stredou 17.02.2021 a naša Farská charita sa zapojila do projektu „Podajme ruku núdnym“. Veci, ktoré vyzbierame, budú odovzdané pre ľudí v ťažkej životnej situácii v našom meste a 40 mužom bez domova v Spolku sv. Vincenta de Paul v Šuranoch.

Do zbierky „Podajme ruku núdnym“ môžete priniesť:

- Trvanlivé potraviny, nie však preexpirované, drogériu (akúkoľvek), uteráky, osušky, pánsku spodnú bielizeň, ponožky tmavé, pyžamá, posteľné obliečky, tepláky, športové oblečenie, tenisky, mikiny, bundy, čapice, rukavice, utierky do kuchyne, deky.

Veci na oblečenie môžu byť aj použité, avšak vyprané a v dobrom stave (zachovalé, nie roztrhané). Veci môžete za prísnych hygienických podmienok (rúško, respirátor, rukavice) nosiť **do 24.3. 2020, každý utorok a piatok v čase 17.00 – 18.00, do pastoračnej miestnosti na fare**. Vchod od zastávky autobusu - bývalá pošta.

Ďakujeme!

Andrej Fordinál

Novinka v našej knižnici

Knižnica sa nám krásne rozbehla už od januára tohto roku. Začali ju po dlhej dobe navštevovať malí i veľkí čitatelia, čo nás veľmi teší. Dúfame, že sa i škola otvorí a knižnica bude môcť fungovať podľa otváracích hodín. Veľmi radi by sme sa chceli pochváliť novými titulmi, ktoré boli zakúpené cez projekt „Čítame radi“.

„Do pozornosti dávame novinku v našej knižnici a to online katalóg, v ktorom si cez internet môžete pozrieť celú databázu našej knižnice, uvidíte, či je kniha k dispozícii alebo voľná, prečítate si jej obsah či uvidíte jej obal. Viac o novinke nájdete na webstránke školy v časti Knižnica.“

Ivana Niessen

JEDNOU
VETOU

Žiadame všetkých, ktorí si ešte nevzdvihli peniaze za neuskutočnený koncert Simy Martausovej, aby nám napísali na kultura@gbely.sk alebo volali na 0908 / 792 413.

V Gbeloch rozkvitli stromy

Určite to poznáte - sedíme doma spolu s deťmi, my s prácou nazvanou home office (ako keby sme nemali slovenský výraz na prácu z domu), deti majú domškolú – a úsmev nie a nie vykúzlíť na tvári. Je koniec zimy, slnko je ako v perinách ukryté v hmle, či ťažkých mrakoch, sneh tiež nikde. Je smutno, nielen na ulici, ale aj v nás. S prosbou v očiach sa všetci obraciame hore k oblohe, aby už konečne pozrelo na nás slniečko, pri ceste do obchodu pozeráme zasa dole, na zem ľudom do predzáhradiek, hľadáme prvých poslov jari – snežienky – lebo všetci, všetci veríme, že slnko, úsmev, radosť, láska, teplo, vrúcne objatie – to všetko nám pomôže zbaviť sa „HNUSOBY“ (po gbelsky HASTRMANY) a dá nám konečne slobodu v plnom zmysle slova. Možnosť byť voľní, ísť kam chceme, stretávať sa s kým chceme, chodiť do školy, do zamestnania, ...ale zatiaľ to akosi nejde. A tak sme ako spoločnosť smutní. Rozptýli nás len počítač, či televízor. Aj to nie vždy, už aj deti bolia malé pršteky z vyťukávania do mobilov.

Hovorí sa, že smiech a úsmev liečia. Hovorí sa že ...ľudia čo nemajú srdce, nevedia čo je láska...hovorí sa, že ak niekomu urobíš radosť, radosť sa ti

vráti....aj toto bolo našim mottom a hnacou silou k tomu, že sa snažím či už reláciou v rozhlas, či osobitným číslom časopisu, snehuliakmi z dreva, ... aby sa človek usmial. A tak sa zjavila myšlienka, nápad, realizácia a vo februári

V GBELOCH ROZKVITLI STROMY.

A to nie kvetmi hocijakými a nie hociakými – priamo v predvečer sviatku všetkých zalúbených, všetkých, ktorí sa majú radi, ktorí majú srdce na správnom mieste, ktorí nič od toho druhého nečakajú a sú radi, že tí druhí sú, že s nimi môžu tráviť vzácne chvíle. Stromy rozkvitli kvetmi v podobe väčších či menších červených srdiečok. To bolo a je pre všetkých, ktorí nestrácate vieru v seba, v silu prírody, v moc lásky čarodejky. A preto aj teraz, pri ceste do prírody, zabočte do stromovej aleje pred mestským úradom a vyšlite úsmev k rozkvitnutým stromom. Lebo verte, nie nadarmo sa hovorí – čo vyšlete, to sa vám vráti.

A srdiečka na stromoch budú dovtedy, dokiaľ ich nenahradia púčiky tých skutočných životodarných kvetov a listov vzácných stromov len nedávno vysadených pre všetkých nás.

Z klenotov našej mestskej a naftárskej expozície

V roku 2017 sa v Mestskej a naftárskej expozícii otvorila nová miestnosť zameraná na kultúrno-osvetovú činnosť, kde nájdete históriu divadelníctva, dychovky, folklóru bigbitu

či speváckych zborov. Jednou z fotografií, ktoré sú práve v tejto poslednej skupine je aj spevácky - kostolný zbor. S pomocou pamätníkov sa nám podarilo väčšinu z ľudí identifikovať:

Stojaci muži ZĽAVA: neznámy, Gustav Tomeček, Štefan Vizváry, Vojtech Verman - farár, Ján Tomeček - kostolník, neznámy, Michal Zajíček, Ján Fleischmann

Stojacie ženy zľava: Leopoldína Škripalová, Anna Jurkovičová (rod. Veselá), Anna Nemcová (rod. Bolebruchová), Mária Fleischmannová (rod. Uhrincová), Jozefína Hazlingerová (rod. Hluchá), Júlia Vlková (rod. Kabátová), Jozefa Dúbravová, Ľudmila Reháková (rod. Veselá), Anastázia Zajíčková (rod. Adamovičová), Anastázia Veselá (rod. Kubincová), Mária Papánková (rod. Kovalovská), Otilia Mihalovičová (rod. Martinkovičová), neznáma.

Sediaci muži zľava:

Gustav Morbacher, František Nagy Nitriansky (riaditeľ školy), Anton Múčka (kaplán), Ladislav Rehák (kňaz), Rudolf Bernáth (organista, fotograf, režisér...), Albín Sloboda (učiteľ).

Ak by ste vedeli, kto sú zvyšní ľudia, napíšte nám na kultura@gbely.sk

Mesačník Gbelan - noviny zo života mesta. Zadarmo. Vydáva Správa mestského majetku Gbely, spol. s r.o., Naftárska 2104/2, Gbely, IČO 36268399, e-mail: kultura@gbely.sk č.tel/fax.: 034/6621764. EV 3113/09. ISSN 1338-9947. Zodpovedný redaktor: Mgr. Slavomír Brutovský. Vydavateľ nezodpovedá za štylistické a pravopisné chyby autorov článkov. Jazyková úprava: neprešlo jazykovou úpravou. Vydavateľ si vyhradzuje právo články upraviť, krátiť a neuverejniť. Názor vydavateľa sa nemusí zhodovať s názorom autora článku či inzerátu. Vydavateľ nezodpovedá za obsah a informácie obsiahnuté v platenej reklame a inzercii. Anonymné príspevky neuverejňujeme, zaslané príspevky nevraciamy. Adresa vydavateľa: Správa mestského majetku Gbely, spol. s r.o., Naftárska 2104/2, 90845, Gbely. Náklad 1820 ks, grafická úprava: Mgr. Slavomír Brutovský, tlač: Tlačiareň Durlák s.r.o., Senica. Uzávierka príspevkov je do 15.03.2021.

Skalický turnaj

Každoročne sa na začiatku roka konal v pekných priestoroch hotela Sv. Ludmila v Skalici novoročný šachový turnaj. Táto tradícia sa mala zachovať, ale súčasná situácia neumožnila sa osobne stretnúť, podať si ruky a popriať pekné partie do nového roka. Šachový klub Skalica sa preto rozhodol presunúť tento turnaj do online priestoru a usporiadal v sobotu 9. januára Skalický novoročný online turnaj na serveri www.lichess.org. Do turnaja sa prihlásilo 58 hráčov, ktorí spolu odohrali 256 partíí.

Tento turnaj nevynechali hráči šachového klubu Gbely a darilo sa im nasledovne:
 6. miesto: Gerhard Pribila – 6,5 b z 9 b (6 výhier, 1 remíza a 2 prehry);
 12. miesto: Rafael Ambros – 5,5 b z 9 b (5 výhier, 1 remíza a 3 prehry);
 31. miesto: Dominik Ralbovský – 4,5 b z 9 b (4 výhry, 1 remíza a 4 prehry).

Ceny si hráči prvýkrát v histórii vybrali online. Z vopred zverejneného zoznamu cien si hráči, v poradí v akom v turnaji skončili, vybrali ceny a organizátori si postupne značili do zoznamu, ktoré ceny sa už vybrali. Všetko to prebiehalo cez aplikáciu Zoom.

RNDr. Peter Brunovský, PhD.

SPOLOČENSKÁ KRONIKA

NARODILI SA:

Olívia Smolková, Damian Summer,
 Laura Ďuračková, Richard Žáček,
 Milan Podola, Mathias Fráner,
 Lucas Pivák

OPUSTILI NÁS:

Zdenka Pekarová /79/,
 Anna Vojková /74/,
 František Hiselský /63/
 Mária Tokošová /66/,
 Emília Horná /78/

JUBILANTI - FEBRUÁR 2021:

Mária Hnatová, Anna Kubofová,
 Jaroslav Hujík, Zdeněk Fillinger,
 Růžena Maderičová, Anna Michelová,
 Mária Šmidová, Margita Rozborilová,
 Zita Vlková, Ľudmila Morávková.

TAJNIČKA: V tomto roku si pripomínáme 150 rokov od narodenia Josefa Melzera (1871 – 1958), ktorý patril medzi posledných členov organárskej rodiny. Jednou z jeho prác boli aj..... (TAJNIČKA) na našom gbelskom organe krátko po prvej svetovej vojne. Skúsenosti získal Melzer vo Viedni a Frankfurt nad Odrou. Z firmy, ktorú premenoval neskôr Josef Melzer vyšli viaceré pozoruhodné organy, menovite nástroj pre Jiráskovo divadlo v Hronove (1929) alebo organ v kostole sv. Jakuba v Kutnej Hore (1947, IV / 100). Po roku 1948 sa vysťahoval do Kanady. Zamestnanci jeho firmy v r. 1949 vytvorili družstvo Organa. Josef Melzer v roku 1958 zomiera. Väčšina Melzerových organov má pneumatické traktúry, vzdušnice sú taškové alebo kužeľkové. Pod vplyvom jeho brata Ing. Eustacha Melzera, ktorý napísal prácu o využití elektriny v organárstve, sa Josef Melzer zaoberal aplikáciou elektriny v pneumatickej sústave systému „Unit“.

(Text: Marek Cepko)

autor: P.S.	odhadom, zhruba	mexické konope	nohavice v tvare guľ	a podobne (skr.)	pokolenie	Pomôcky: AENAE, AJOD, CYANE	zn. mliečnych produktov	očistenie (hov.)	kód Anglicka	sídlo v Maďarsku	Pomôcky: JOHNER, RADENA, OTE, TĚS	nadmieru dala piť alkohol	športové súťaže	slovenský karikaturista	antivirusový počítačový program	planétka
mužské meno						básnik					poprac					
						naša planéta					včelie príbytky					
2. časť tajničky																
neprijemný bodavý hmyz				čokoládová tyčinka					snoria							
				pôvodca diela					utajujú							
pokladňa					prechod cez rieku					rodícia (nem.)						
					atletická disciplína					ložisko zlata						
chem. zn. hliníka			rieka v Srbsku			bodnutie (angl.)				holandský technológ						
			moment			suchá nádrž na vodu				dorastenci						
	pohorie v Rusku	zväzok obilí				sídlo v Sudáne					duša u st. Egyptanov				duli, vanuli	jednotka objemu
		Ladislav (dom.)				kráľ zvierat					popevok					
pijatička							organické zlúčeniny							45 rímskymi		
							pisacia potreba							hmľa (čes.)		
bývalý estónsky premiér					lepidlo				papagáj				2002 rímskymi			
					mesto v Nigérii				súper, rival				zn. Pascalu			
televízna spoločnosť Mexika				strana trojuholníka								mzda				
				chem. zn. cínu								mesiac Jupitera				
pravdepodobne, zaiste						1. časť tajničky										
švajčiarsky šachista						očividne							nápev (hud.)			

BEZPLATNÁ INZERCA

PRE VLASTNÍKOV NEOBÝVANÉHO DOMU, ALEBO ZÁUJEMCOV O KÚPU

Podľa evidencie rodinných domov
sme zistili, že v meste Gbely je vyše
140 neobývaných domov.

Z tohto dôvodu ponúkame
vlastníkom, ktorí chcú neobývaný
rodinný dom ponúknuť na predaj,
možnosť bezplatnej inzercie v
mesačníku Gbelan.

OČNÁ OPTIKA FREE-OPTIK

Očný optik - Monika Poncová
Petroveská ulica č. 207, Gbely

Kontakty:
0902 / 357 067 a 0910 / 143 440,
alebo zazvoňte na zvončeku pri Optike.

Sme tu pre Vás!

PRÁCE S JCB

Prípravné, dokončovacie, výkopové
práce s JCB 3CX, kopanie studní a
žúmp, zámková dlažba na kľúč
Kontakt: 0948 420 618

SNACK A COFFEE BAR U CVRČKA

Vás pozýva do novootvorenej
prevádzky
Jilemnického 708, 908 45 Gbely
www.cvrcek.sk
Ponúkame občerstvenie, kávu, nápoje,
stolné hry, knihy, stolný futbal a iné.

REALITNÉ SLUŽBY AKÉ SI ŽELÁTE...

Dominika Mikuličová - 0902 061 439
RE/MAX Good Choice
dominika.mikulicova@re-max.sk

ŽALÚZIE, ROLETY, SIETKY

MONTÁŽ a OPRAVY - 0903 / 463 904

TAXI GBELY

Preprava osôb / NON STOP / 1-8 osôb
0910 / 829 475

TVORBA WEBSTRÁNOK

Ondrej Chocholáček
0915 / 613 610 www.webon.sk

VYKUPUJEM

staré mince a bankovky aj celé
kompletné zbierky po zberateľoch,
alebo dedičstvo. Info: 0902 / 168 083

KAMEROVÉ SYSTÉMY, ALARMY

0903 / 486 477 www.comptelplus.sk

KOZMETICKÝ SALÓN FEMINA

Jana Švrčková, Naftárska 944
ponúka: kompletné kozmetické služby
JANSSEN Cosmetics ošetrovanie pleti -
laser LASOCAR. Info: 0904 / 572 184

MYSLITE NA SVOJE ZDRAVIE

A CHUDNITE POD ODBORNÝM
DOHLĎADOM S NUTRIFOOD PLAN
ul. Novoveská 941, Šaštín Stráže
ul. Jánošíkova 1604/6, Malacky
0910 / 628 555
hlavickova@nutrifood.sk
www.nutrifood.sk

PREDAJ A SERVIS PC REG. POKLADNICE, TVORBA WEBSTRÁNOK

0903 / 486 477 www.comptel.sk

KLIETKY PRE CHOV

prepelic, pasce na líšky a kuny,
liahne na vajčička, odchovne pre
kuriatka, krmítka a napájačky, výstavné
klietky pre chovateľov, výbehy pre
psíkov a hydinu, robíme rozvoz po
celom Slovensku,
viac na www.123nakup.eu
tel.0907181800

KOVOŠROT VAŠIN, s.r.o. (Gbely – objekt tehelne)

Výkup kovového odpadu a fareb. kovov,
autovrakov, doklad o likvidácii
K dispozícii nájazdová váha (40t)
UT-PIA:10.00-16.00 SO:9.00-12.00
Výkup papiera (časopisy a noviny)
na prevádzke Čáry
0908 / 147 888 0903 / 404 138

MIROVE TORTY A ZÁKUSKY

Domáca rodinná cukrárenská výroba
Miroslav Horinka
Torty a zákusky na rôznu príležitosť i
všedný deň. Dovozy do Gbelov podľa
dohody. Tel: 0915 749 758
www.mirovetorty.sk
mail: miroslavhorinka@gmail.com

Vaše 2% pre nás

Aj tento rok môžu fyzické
a právnické osoby darovať 2% zo
svojej dane niektorému z prijímateľov.
Právnické osoby uvedú do daňového
priznania predpísané údaje o tom, komu
sa rozhodnú darovať 2%.

Postup pre fyzické osoby je nasledovný:

- od vášho zamestnávateľa si vypýtať
potvrdenie o zaplatení dane
- vypísať tlačivo (VYHLÁSENIE o
poukázaní sumy do výšky 2% ...)
- na tlačive vypliete svoje údaje, sumu
zaplatenej dane, sumu vo výške 2% zo
zaplatenej dane (ktorú si vypočítate) a
údaje o prijímateľovi
- potvrdené tlačivo o zaplatení dane od
zamestnávateľa spolu s vyhlásením
o poukázaní sumy 2% odovzdajte
na daňový úrad do 30.04.2021 alebo
niektorému z možných príjemcov.

**Uverejňujeme niektorých zo
žiadateľov:**

NEZISKOVÉ ORGANIZÁCIE:

Dom pokojnej staroby, n.o., Gbely
Právna forma: nezisková organizácia
IČO: 36084514
Prof. Čárskeho 291/14, Gbely, 90845
Info: 034 / 654 2836

OBČIANSKE ZDRUŽENIA:

Rodičovské združenie pri ZŠsMŠ Gbely
IČO: 173196170846
Pionierska 697, Gbely, 908 45
Info: 034 / 6621 279

**Rodičovské združenie pri ZUŠ Gbely
Umenie detíom**
IČO: 50148567
ul. Čsl. armády 1207, Gbely, 908 45
Info: 0915 / 272 502

**Združenie kresťanských
spoločenstiev mládeže**
IČO: 00641162

Brezová 18/5, Spišská Nová Ves
052 01
Info: 0915 / 613 610

Dobrovoľný hasičský zbor Gbely
IČO: 00177474
Medlenova, Gbely 908 45
Info: 0903 / 918 393

Telovýchovná jednota Nafta Gbely
IČO: 34005323
Medlenova 1414, Gbely 908 45
Info: 0918 / 320 195

Šachový klub Gbely
IČO: 50675796
Záhumenice 1463, 90845, Gbely
Info: 0903 / 548 550

Anton Valachovič

Dagmar Míkuličová

Súťaž o najkrajšiu fotografiu

Daniela Tomečková

Súťaž o najkrajšiu fotografiu Gbelov a okolia pokračuje aj v roku 2021 a preto zasielajte fotografie ďalej. Na konci roka opäť odmeníme troch vyžrebovaných výhercov, ktorí nám budú počas roka fotografie posilať. Mailová adresa: kultura@gbely.sk Fotografie posielajte vo formáte jpg v čo najlepšej kvalite.

Dávid Karas

Gbelov a okolia

Lubomír Prachar

Monika Slabá

Júlia Poláková